

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Letni posvet o izobraževanju odraslih 2018 in letna konferenca projekta EPUO

23. in 24. oktober, Kongresni center Habakuk, Maribor

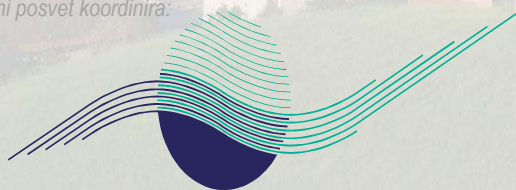
<https://pro.acs.si/lp2018>

VAJENIŠTVO TER PROGRAMI USPOSABLJANJA IN IZPOPOLNJEVANJA V IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH

Elido Bandelj

Center RS za poklicno izobraževanje

Letni posvet koordinira:

Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education

ePUO
Evropski program
za učenje odraslih

S podpora
programa Erasmus+
Evropske unije

Krepiti vlogo podjetij v poklicnem izobraževanju:

- Vajeništvo
- Prilagajanje poklicnega izobraževanja potrebam mladih ter odraslih in razvijajočih se podjetij (krepiti avtonomijo šol in fleksibilnost kurikula)

Še bolj povezati začetno in nadaljnje poklicno izobraževanja

- Programi izpopolnjevanja in usposabljanja kot elementi VŽU-ja

- Prilagoditi se morajo hitrim družbenim, kulturnim in tehnološkim spremembam
- Z dijaki (rednimi in izrednimi) morajo razvijati širok spekter kompetenc: kognitivnih, socialnih, sposobnost prilagajanja, in reševanja problemov, sposobnost stalnega učenja, systemskega razmišljanja, pripravljenost na eksperimentiranje in prevzemanje tveganj
- Še bolj neposredno sodelovati z podjetji, ki se hitro razvijajo in hočejo sodelovati s šolo pri usposabljanju kadra

1

Krepitev vloge podjetij in
praktične poklicne
usposobljenosti pridobljene
skozi formalen ali neformalen
proces

Delovno mesto in učilnica – temeljni in enakovredni okolji poklicnega izobraževanja

Poklicna šola:
izobraževanje dijakov

Podjetje:
usposabljanje kadrov

Učilnica

Učenje

Individualna podpora

Zaščiteno okolje

**Koordinacija
med partnerji**

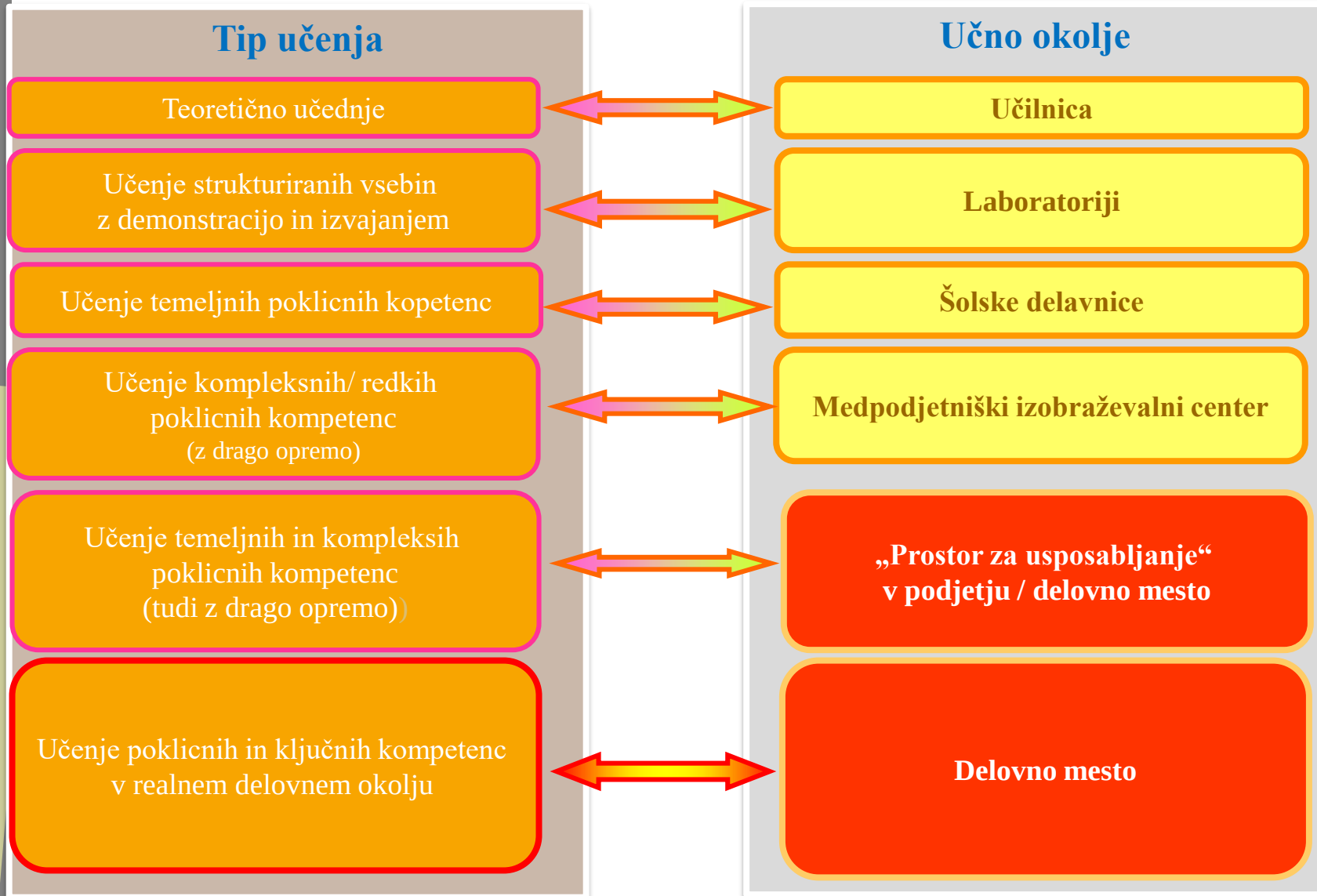
Proizvodnja

Učinkovitost

Profitabilnost

Delovno mesto

Delovno mesto kot temeljno okolje poklicnega izobraževanja

Temeljna področja kakovosti praktičnega usposabljanja

NAČRTUJ!

Načrtovanje praktičnega usposabljanja: Šola skupaj s partnerji zagotavlja relevantnost usposabljanja v podjetju

IZBOLJŠUJ!

Izboljševanje kakovosti: Šola se dogovori kako se bo praktično usposabljanje spremljalo in na kakšen način se bodo uvajale izboljšave

ODZIVAJ SE!

Odzivanje na potrebe dijaka: Učitelji in mentorji so stalno pozorni na potrebe dijaka med praktičnim usposabljanjem

KOMUNICIRAJ!

Komunikacija med vsemi deležniki: Šola in podjetje zagotavljata, da so vsi, predvsem dijak in sodelujoče inštitucije, dobro informirani o poteku in spremembah v procesu usposabljanja

USPOSABLJAJ!

Usposabljanje učiteljev in mentorjev: Šola in podjetje zagotovita, da so učitelji in mentorji dobro pripravljeni na svojo vlogo

OCENJUJ!

Ocenjevanje dijakov: Učitelji in mentorji sodelujejo pri spremljanju in ocenjevanju znanja dijaka

Vloga partnerjev v poklicnem izobraževanju/vajeništvu

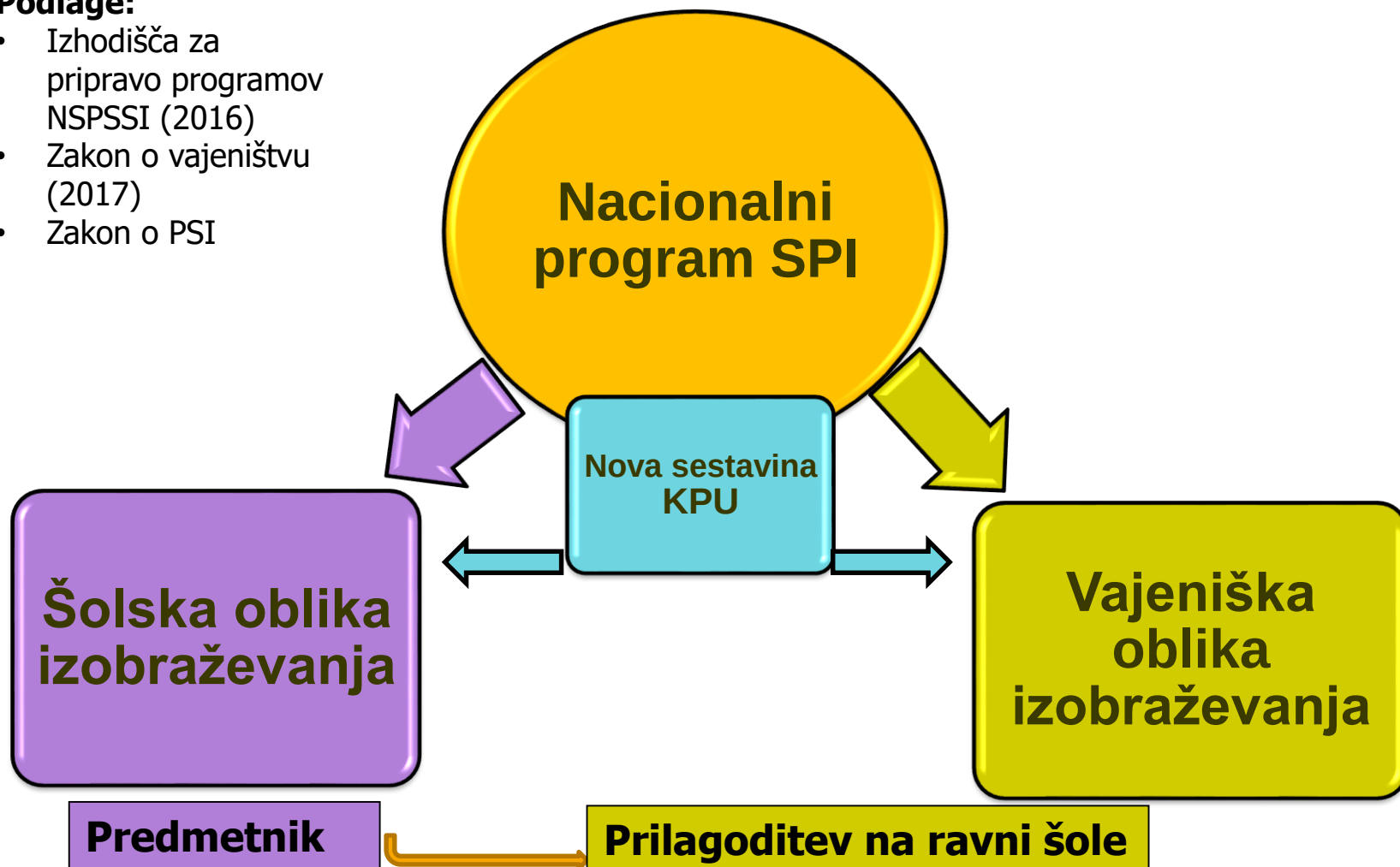

PODJETJE	Prevzema odgovornost usposabljanja in doseganja operativnih učnih ciljev
ZBORNICA	Vključevanje in povezovanje podjetij, povezovanje podjetij in kandidatov Verifikacija učnih podjetij, register učnih mest, register vajeniških pogodb Podpora podjetjem, pravno svetovanje Individualne vajeniške pogodbe Vmesni preizkus
ŠOLA	Priprava izvedbenega kurikula Sodelovanje s podjetji in svetovanje Izvajanje pouka, ocenjevanje znanja, zaključni izpit
CPI	Priprava kurikularnih dokumentov Sodelovanje šolam in drugim izvajalcem Razvojni projekti, evalvacija
MIZŠ	Strateško vodenje, sodelovanje s socialnimi partnerji Zakonodaja, pravilniki, razpis za vpis Financiranje šol, zbornic, razvojni in pilotnih projektov

Prenova programov srednjega poklicnega izobraževanja

Podlage:

- Izhodišča za pripravo programov NSPSSI (2016)
- Zakon o vajeništvu (2017)
- Zakon o PSI

- Podlaga za pripravo KPU v Izhodiščih (nova sestavina programa) in Zakonu o vajeništvu.
- Predstavlja nacionalni standard praktične usposobitve za program (PP in praktično usposabljanje z delom).
- Socialno-partnersko pripravljen
- Opredeljuje cilje praktičnega usposabljanja, ključne delovne procese in operativne učne cilje.
- Je vsebinska podlaga za načrtovanje, izvedbo in spremljanje doseganja ciljev praktičnega usposabljanja v šolski in vajeniški obliki izobraževanja.

Vajeniška oblika:

- ključen dokument za opredelitev in uskladitev ciljev praktičnega usposabljanja z delom vajenca s cilji in obsegom izobraževanja v šoli – v Načrtu izvajanja vajeništva (NIV),
- jasna informacija delodajalcu, kaj se od njega pričakuje in kakšni naj bodo učni izidi vajenca.

Šolska oblika – osnova za usklajeno načrtovanje in uresničevanje ciljev PP v šoli in dogovore z delodajalci glede načrtovanja in izvajanja praktičnega usposabljanja z delom (PUD).

Načrt prenove programov poklicnega izobraževanja

	PROGRAM	VELJAVNOST– šolsko leto				
		Prenovljen	Nov	2017/18	2018/19	2019/20
1.	Mizar	X/V		X	X	
2.	Kamnosek	X/V		X	X	
3.	Oblikovalec kovin – orodjar	X/V		X	X	
4.	Gastronomske in hotelske storitve	X/V		X	X	
5.	Steklar		X/V		X	
6.	Papirničar		X/V		X	
7.	Slikopleskar – črkoslikar	X/V			X	
8.	Strojni mehanik	X/V			X	
9.	Zidar	X/V				X
10.	Klepar-krovec	X/V				X
11.	Mehatronik operater	X/V				X
12.	Elektrikar		X/V			X
13.	Frizer	X				X
14.	Slaščičar	X				X
15.	Gozdar	X				X
16.	Vrtnar	X				X
17.	Bolničar negovalec	X				X

Prenova 30 programov SPI v okviru projekta Prenova poklicnega izobraževanja do leta 2021

Že prenovljeni

Prenova v tem letu

5. člen (vajenec)

(1) Vajenec oziroma vajenka (v nadaljnjem besedilu: vajenec) je dijak, ki se izobražuje po izobraževalnem programu za pridobitev srednje poklicne izobrazbe, ki se izvaja v vajeniški obliki izobraževanja.

(2) Vajenec je tudi oseba, ki se izredno izobražuje, brezposelna oseba ali zaposlena oseba z namenom pridobitve srednje poklicne izobrazbe, zaradi prekvalifikacije ali nadaljnega poklicnega in strokovnega izobraževanja.

(3) Vajenec iz prvega odstavka tega člena ima pravice in obveznosti po tem zakonu in zakonu, ki ureja poklicno in strokovno izobraževanje, vajenec iz prejšnjega odstavka pa po tem zakonu.

Pomembni členi zakona:

- 35. člen (zavarovanje)
- 36. člen (delavec-vajenec)
- 37. člen (brezposelna oseba)
- 38. člen (dodatek za aktivnost, dodatek za prevoz)
- 39.člen (denarna nadomestila za brezposelne)

- Izhodišča za pripravo izobraževalnih programov (*marec 2016*)
- Zakon o vajeništvu (*maj 2017, začetek veljave december 2017*)
- Novi dokumenti za vajeništvo:
 - Izobraževalni programi dopolnjeni s katalogi praktičnega usposabljanja
 - Dogovor med šolo in podjetjem za posameznega vajenca z Načrtom izvajanja vajeništva
 - Pravilnik o ocenjevanju znanja v srednjih šolah dopolnjen z elementi vajeništva
- Projekt PRENOVA POKLICNEGA IZOBRAŽEVANJA (*2017 – 2021*):
 - *Pilotno izvajanje vajeniške oblike poklicnega izobraževanja*
 - *MIND+*
- Drugi podporni projekti

Izvajanje vajeniškega in šolskega modela poklicnega izobraževanja

Izsek KPU za program Mizar

Oznaka	Delovni procesi in generične kompetence	Zap. št.	Operativni učni cilji
C*	Komuniciranje in uporaba strokovne terminologije	4	Uporablja strokovno terminologijo v slovenskem jeziku in pogovorno strokovno terminologijo ter povezuje pogovorne in slovenske izraze
F	Strojna obdelava lesa in lesnih plošč	16	Pripravi lesno obdelovalne (<u>žagalne</u> , skobeljne, rezkalne, vrtalne, brusilne) stroje za delo - izvede menjavo rezil, namesti <u>zaščitne</u> naprave in <u>izvedede</u> nastavitve strojev
		19	Skroji elemente žaganega lesa in lesnih plošč ter <u>formatno</u> obžaga elemente iz lesnih plošč na <u>žagalnem</u> stroju (krožni <u>žagalni</u> stroj, tračni <u>žagalni</u> stroj, <u>formatni</u> krožni <u>žagalni</u> stroj)
K	Sestava in vgradnja mizarskih izdelkov	46	Izbere ustrezno okovje (spone, <u>šarnirji</u> , vodila, zaviralni in zaporni mehanizmi) ter sestavi izdelek bivalnega pohištva
L*	Zagotavljanje kakovosti in kontrola	52	Kontrolira kakovost izvedenih del z merilnimi in drugimi pripomočki (metri, kalibri, šablone, kotniki, <u>libele</u> ,...) ter drugimi kriteriji (prileganje, <u>izgled</u> , kakovost mehanske in površinske obdelave)
O	Izdelava delovne dokumentacije z elementi ponudbe	58	Nariše načrt mizarskega izdelka z detajli, kosovnice in krojne liste ter napiše tehnični opis izdelka
		59	Izračuna dejansko porabo izdelavnih materialov za mizarski izdelek na osnovi načrta in porabo ovrednoti

* generične kompetence se razvijajo ves čas praktičnega usposabljanja v povezavi z delovnimi procesi

2

Programi
usposabljanja in izpopolnjevanja

Namen priprave programov usposabljanja in izpopolnjevanja

Namen:

- Z ustrezno ponudbo nadaljnega poklicnega izobraževanja podpreti potrebe podjetij in posameznikov po usposabljanju in pridobivanju specifičnih poklicnih kompetenc
- Pripraviti javnoveljavne programe in programe, ki jih ponudi šola (na srednješolski ravni)

Višješolski programi za izpopolnjevanja (javnoveljavni SOK 6)

- Študijski programi za izpopolnjevanje so namenjeni posameznikom, ki sicer imajo ustrezno višjo strokovno izobrazbo, a si želijo pridobiti nove poklicno-specifične kompetence za opravljanje dela
- Študijski programi za izpopolnjevanje predstavljajo nadgradnjo temeljnega študijskega programa
- Namenjeni so usposabljanju za ožja strokovna področja oz. poklice za katere je poleg temeljnega znanja potrebno tudi izpopolnjevanje

Višješolski programi za izpopolnjevanja (javnoveljavni SOK 6)

- Niso pa namenjeni prekvalifikaciji in se zato ne pripravljajo na področjih, kjer temeljni študijski program (še) ne obstaja
- Praktično izobraževanje se izvaja v podjetjih, zato se pričakuje, da imajo kandidati za čas študija pogodbo o zaposlitvi ali pogodbo o opravljanju praktičnega izobraževanja na delovnem mestu

Višješolski programi za izpopolnjevanja (javnoveljavni SOK 6)

- Programi imajo enake sestavine kot višješolski študijski programi
- Obseg: 10 – 35 KT
- Opredeli se NAZIV KVALIFIKACIJE (in ne nov naziv izobrazbe);
- Vpisni pogoji:
 - ustrezna smer študija na stopnji višješolskega in visokošolskega izobraževanja
 - najmanj 1-3 leta delovnih izkušenj
 - pogodba za izvajanje praktičnega izobraževanja
- Začetek postopka: utemeljitev, ki kot ustrezno potrди CPI

Programi izpopolnjevanja (javnoveljavni, na srednješolski ravni SOK 4 in SOK 5)

- Programi izpopolnjevanja na ravni SOK 4 in SOK 5 (oboje na ravni EOK 4) so namenjeni posameznikom, ki imajo srednjo poklicno oziroma srednjo strokovno izobrazbo, si pa želijo pridobiti nove poklicno-specifične kompetence
- Programi izpopolnjevanja predstavljajo nadgradnjo osnovnega (rednega) izobraževalnega programa
- Namenjeni so usposabljanju za ožja strokovna področja oz. poklice za katere je poleg temeljnega poklicnega znanja potrebno tudi izpopolnjevanje, niso namenjeni prekvalifikaciji
- Začetek postopka: utemeljitev, ki kot ustrezno potrdi CPI

Sestavine javnoveljavnih programov usposabljanja in izpopolnjevanja

- Vrsta programa
- Ime programa
- Ciljna skupina
- Naziv kvalifikacije
- Raven zahtevnosti po SOK/ EOK
- Temeljni cilji in kompetence programa
- Trajanje usposabljanja
- Pogoji za vključitev: stopnja in smer!
- Načini ocenjevanja znanja in zaključevanja
- Načini in oblike izvajanja
- Znanje izvajalcev
- Predmetnik
- Katalogi znanja

Programi usposabljanja in izpopolnjevanja, ki jih pripravi šola

- Polega javnoveljavnih programov usposabljanja in izpopolnjevanja, šola izvaja tudi druge (praviloma krajše) programe usposabljanja in izpopolnjevanja, ki jih pripravi v skladu s potrebami trga dela oziroma za potrebe podjetij in ustanov v regionalnem/ lokalnem okolju
- Šola pripravi programe z istega oziroma sorodnega strokovnega področja, za katere že izvaja javnoveljavne izobraževalne programe
- Vsebinsko ti programi pokrivajo tako specifične strokovne vsebine in poklicna znanja, kot tudi generična znanja in spretnosti.

Sestavine programov usposabljanja in izpopolnjevanja, ki jih pripravi šola

- Ime programa
- Ciljna skupina
- Temeljni cilji in kompetence programa
- Trajanje usposabljanja
- Načini ocenjevanja znanja
- Načini in oblike izvajanja
- Izvajalci / znanje izvajalcev
- Predmetnik /struktura programa
- Katalogi znanja

HVALA ZA POZORNOST!